

«Η μετάφρασις αὕτη ὀφείλεται εἰς τὸν περίβλεπτον Ἑλληναστὴν Κάρολον Μάμε ἐκ Σιγβούργου δοῦναι ὁμοσιεύσας ἤδη εἰς τὸ αὐτὸ περιοδικὸν τὸν «Ἐφιάλτην» καὶ τὴν «Πρυγκήπισσαν».

(Ἀπὸ τῆς βιογραφικῆς σημείωσις περὶ Κλέωνος Ραγκαβῆ στὸ πρόγραμμά τῆς «Δουκίσσης τῶν Ἀθηνῶν»).

«Διότι, σημειώσατε, ὑπάρχουν πολλὰ κοινὰ εὐλογίας ἀποκρυπτόμενα».

(Ἐφημ. «Ἐμπρός» 25 τοῦ Ἀπριλίου 1906, σελ. 2, στήλη 4, ἀράδα 24—26).

«... Τὰ 1/4 τῆς ἀλλοιώσεως ταύτης ὀφείλεται ἀποκλειστικῶς ἐκ καθαρῶτος τῆς πόλεως, συνεπεία τῆς ὁδοστρώσεως τῶν ὁδῶν».

(Ἐφημ. «Ἀθῆναι» 26 Ἀπριλ. σελίδ. 3, στήλ. 6, ἀράδα 7).

«Ἐλπίζομεν ὅτι αἱ συνάδελφοι θὰ μεταβάλωσι τακτικὴν μανθάνοντες...».

(Ἐφημ. «Καίριοι» 30 τοῦ Ἀπριλίου σελ. 4, στήλη 1).

ΝΗΣΙΩΤΙΚΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

Η ΑΠΕΛΠΗΣΙΑ ΤΟΥ ΠΑΤΕΡΑ

Ἦσαν Ἀπριλῆς. Δὲν εἶχε περᾶσαι πολλὴ ὥρα ἀπ' ὅπου ὁ ἥλιος εἶχε κρυφτεῖ πίσω ἀπὸ τὸν ὄριζοντα, καὶ ὅλο τὸ σούρμα τῆς γολέτας, τὰ κουρασμένα ναυτοπούλα καὶ τὸ μούτσκι φάγανε τὸ βραδυτικό τους καὶ ἐπήδησαν ἀπὸ τὴν κουβέρτα στὴν πλώρη, ὅπου εἶταν τὰ κρεβάτια τους, γιὰ νὰ κοιμηθῶν. Μονάχα ὁ τιμονιέρης, ὁ λοστρόμος καὶ ἕνας βάρδιας ἔμειναν ἀπάνω στὸ κατὰστρωμα γιὰ νὰ κυβερνοῦν τὸ καράβι ἵσαμε τὰ μεσάνυχτα· γιὰτὶ τὴν ὥρα ἐκείνη θὰ φώναζαν οἱ ζυπνοὶ τὸ ασκάντζα βάρδια καὶ ἀπὸ τοὺς πλαγιασμένους θάρχονταν ἄλλοι τρεῖς νὰ τοὺς ἀλλάξουν. Τὴν πλώρη τὴν μισοφώτιζε τὸ θαμπὸ φῶς ἐνὸς φαναρίου κορμασμένου. Ὁ καθὲς ναύτης πύθνηε καὶ ἑξαπλώθηκε στὴν κρεμάστῃ του κλίνη, ποὺ σὺν κοιμισμένη νυχτερίδα ἐκυνιόταν καὶ στὸ παραμικρὸ τοῦ ναύτη σάξιμο.

— Πέ μας δά, μπάρμπα Κώστα, τί ἔπαθεν ὁ Δημήτρης τοῦ Ναπλῆ; ἀκούστηκ' ἔξαφν ἡ φωνὴ ἐνὸς ναύτη ποὺ ζαπλωμένος στὴν κούνια τοῦ φούμερνε μ' ὄρεξη τὸ τσιγάρο του.

— Τί νὰ τὰ λέγω; ἀπάντησ' ἕνας γέρος ἐδομνητάρχης πᾶνω-κάτω, ποὺ καθότανε σταυροπόδι στὸ κρεβάτι του καὶ ἐκάπνιζε τὸ τσιμπούκι του. Ἐνα βάρδος, σὺν πόνος, μού πλακώνει τὴν καρδιά, ἀμα θυμηθῶ τὸν καημένο τὸν Δημήτρη. Ἀχ! παλιόκοσμε! ἀσπρίσαν τὰ μαλλιά μου μέσα στὶς παραξενιές σου τίς ἀδικίες, ποὺ κοντεύουν νὰ μᾶς πνίξουν ὅλους! Τέλος πάντων, παλληκάρια, θὰ σᾶς πῶ ἀπ' ἀρχῆς ἵσαμε τὸ τέλος ὅλην αὐτὴ τὴν ἱστορίαν. Ἐμμεσταν ἐγὼ καὶ ἐκεῖνος μπαρκαρισμένοι μετὰ τοῦ Καπετάν-Νικολῆ τὸ μπάρκο, πρωτοτάξειδο καὶ ἐτραβούσαμεν ἀπὸ τὴν Μάκρη γιὰ τὴν Ἀλεξάνδρην φορτωμένοι κάρβουνα. Ξέρετε δὲ πῶς ὁ Δημήτρης πρὶν τίσσερα χρόνια στεφανώθηκε καὶ πῶς ἡ γυναῖκα του τὸν ἔκανε πατέρα ἐνὸς ἀγαριοῦ χαριτωμένου καὶ ἐνὸς χιλιόμορφου κοριτσιοῦ, ποὺ τὰ λάτρευε ὁ δύστυχος. Τὰ παιδιὰ μας, αὐτὰ εἶναι ἡ χαρὰ μας, γι' αὐτὰ ζοῦμε καὶ γι' αὐτὰ πεθαίνουμε. Μὰ καὶ τὴν γυναῖκα τοῦ τὴν ἀγαποῦσε ὅχι πιὸ λίγο, γιὰτὶ εἶταν μιὰ γυναῖκα τίμια καὶ χρήσιμη καὶ νοικοκυρὰ καθὼς πρέπει.

Ὁ γέρος στάθηκε ἰδῶ γιὰ νὰ βῇ. Ἐβῆζε, ἔβηζε, τραβῆζε μιὰ τσιμπούκι καὶ ἐξακολούθησε.

— Ὁ καιρὸς, μαῖστροπονέντης, μᾶς εἶταν πολὺ βοηθητικὸς καὶ σὲ τρεῖς μέρες εἶδαμε τὸ φανάρι τῆς Ἀλεξάνδρας. Κοντὰ τὸ μεσημέρι τῆς τέταρτης μέρας εἰμεσταν πρὸ λιμάνι μέσα. Ἐκεῖ, ἀμα ξεφορτώσαμε, γυρέψαμε τοῦ καπετάνιου παράδες γιὰ νὰ στείλουμε στὰ σπίτια μας. Ἀπὸ μᾶς τοὺς γονιούς τους, σὺν τὰ χελιδονόπουλα, τὰ παιδιὰ μας περιμένουν τροφή. Ὁ καπετάνιος δὲν ἤθελε σῶναι καὶ καλὰ νὰ μᾶς δώσῃ ἀπὸ τὰ δουλεμένα μας λεφτά. «Βρε γιὰ τὸ Θεὸ, καπετάνιο, ἔχουμε ἀνάγκη». Αὐτὸς «ἄχρὸν ἡγόρασε». Ἐνα πρωὶ ἔρχεται ὁ Δημήτρης ἐκείδῃ στὸν καστάρου ποὺ καθόμουν καὶ μοῦ λέγει. «Ἐβίμαι σὲ μεγάλῃ ἀνάγκῃ ἀπὸ παράδες, μπάρμπα Κώστα. Ἄν δὲ μπόρῃς νὰ στείλῃς χρηματάκια στὸ σπίτι μου, θὰ πεθάνουν τὰ παιδιὰ μου καὶ ἡ γυναῖκά μου ἀπὸ τὴν πείνα. Ὅλο τὸ τσουρμου εἶναι ἀπλήρωτο. Κανένας δὲν ἔχει νὰ μοῦ δανείσῃ κανένα κοσόφραγκο. Τί νὰ κάμω;» Δὲν εἶχε τελειώσει τὴν στερεὴν λέξιν ἀκόμα καὶ νὰ ὁ μούτσος ἔρχεται καὶ τοῦ δίνει ἕνα γράμμα.

Αὐτὸ τὸ γράμμα τὸ φέρανε, ὡς εἶταν συστημένο, στὸν καπετάνιο καὶ ὁ καπετάνιος ἀμα διάβασε τὴν ἀντρέσκα τῶδωκε τοῦ μούτσου νὰ τὸ φέρῃ τοῦ Δημήτρη. Ὁ καημένος ὁ Δημήτρης ὅλος χαρὰ σὲ μιὰ στιγμὴ ἀνοίγει τὸ γράμμα καὶ τὸ διαβάει μπροστά του. Ἡ γυναῖκα του ὅμως τοῦ ἔγραψε πῶς τὸ κοριτσάκι τους, ἡ Κατερίτσα, εἶταν ἄρρωστο καὶ πῶς εἶχαν ἀνάγκη μὲ πρῶτο νὰ τοὺς στείλῃ λεφτά. Ἡ ὄψις τοῦ Δημήτρη εὐθὺς χάλασε. Εἶδα τὰ χέρια του ποὺ τρέμανε ὅταν διπλώναν τὸ γράμμα καὶ τὰ μάτια του ποὺ ἄστραφταν σὺν τοῦ τίγρη, ὅταν γυρῶνεν νὰ τοῦ πάρουν τὸ μικρὸ του.

Πάλι ὁ γέρος στάθηκε. Ἐβῆζε πονετικά, τραβῆζε μιὰ τσιμπούκι καὶ ἐξακολούθησε.

— Ὁ κακόμοιρος ὁ Δημήτρης τρέχει πίσω στὴν πρῶμνη, στὸν καπετάνιο, καὶ τοῦ λέγει μὲ ντροπὴ τὸ χάλι του. Ἐκεῖνος δὲν καταλαβαίνει τίποτα. Ὁ Δημήτρης ξεφρενισμένος «Καὶ δὲν ἔχεις σκοπὸ νὰ μοῦ δώσῃς, τοῦ λέει, παράδες;» — Ὁχι, τοῦ ἀπαντᾷ ὁ καπετάνιος, καὶ ροφᾷ ἕνα ποτήρι ρακί. Γιατὶ ἂν σοῦ δώσω, παλληκάρι μου, τώρα λεφτά, μπόρῃς ν' ἀφίσῃς μισοτάξειδα τὸ καράβι μου καὶ νὰ μπαρκαρῇς μὲ κανένα ἄλλο. Καὶ ν' εἶ σου πῶ δὲ με συμφέρει νὰ μ' ἀφίσουν οἱ νυκτῆς μου ἰδῶ, ὅπου δύσκολα βρῖσκω ἀνθρώπους τῆς θαλασσοῦ. — «Σ' ἐρκεῖσαι στὰ παιδιὰ μου, καπετάνιο, πῶς θὰ πορμεῖν νὰ κάνω τὴν χρονία μου μὲ τὸ καράβι σου, εἶπε μὲ τρεμόσθεσι φωνὴ ὁ Δημήτρης· εἶναι τὸ παιδί μου ἄρρωστο καὶ πρέπει νὰ στείλῃ χαρτζηλίκι στὸ σπίτι μου. Κάμε μου τὴν χρεὴν, καπετάνιο. Μ' ἀφοῦ δούλεψα, βρε ἀδερφέ, δὲν ἔχω δικίον νὰ πλερωθῶ;» — «Θὰ πληρωθῇς, ἀμα θ' ἀνεβάσωμε τὸ καράβι στὴ Μάκρη, εἶπε μ' ἀδιαφορίαν ὁ Καπετάν-Νικολῆς καὶ ἐμπῆκε μέσα στὸ καμάρει του καὶ ὅχι μονάχ' αὐτὸ, μὰ καὶ ἐκλείσε πίσω του τὴν πόρτα τοῦ καμαριοῦ καὶ ἀφῆκε τὸν Δημήτρη στὰ κρύα τοῦ λουτροῦ. Ὁ Δημήτρης εἶναι καλὸς, μάλιστα καὶ παλληκάρι, μὰ θυμῶναι γλήγορα. Ἡ σκληρὴ τοῦ καπετάνιου περφόρηση τὸν ἔκαμε νὰ λυσσάξῃ. Πῆρε μιὰ βόλτα στὴν κουβέρτα. Ἀμα ἔφτασε στὸ φουγάρο κοντὰ στὰθήκη. Καὶ μὲ μιὰ παραξενὴ βία παίρνει τὸ γραμματάκι τῆς γυναῖκας του ἀπὸ τὴν τσέπη του καὶ τὸ διαβάει. Ἐπειτα τὸ μαζεύει καὶ τρέχει κατὰ τὸ καμάρει. Ἐγὼ στεκόμουν στὴ σκάλα κοντὰ. Μοῦρριξε μιὰ ματιά γεμάτη φόβου καὶ ἀπιστίας καὶ ἔτρεξε στὴν πόρτα τῆς κἀμαρας. Φοβήθηκα ὡς εἶδα τὰ μάτια του τόσο ἄγρια καὶ τὴν ὄψιν του τόσο μολυβιά. Ἀνοίγει τὴν πορτίτσα, μπαίνει καὶ στέκει μπρὸς στὸν Καπετάν-Νικολῆ. Ἐγὼ εἰσώσα στὴν πόρτα τὴν ἀνοίγῃ. Εἶταν πρωὶ καὶ ὅλο τὸ τσουρμου κολάτσιζε. «Θὰ μοῦ δώσῃς λεφτά ἢ μὴ τὸ Θεὸ, καπετάνιο, σέ...» εἶπε τρέμοντας ὁ Δημήτρης. «Ὁχι, δὲ θὰ σοῦ δώσω, εἶπεν ἐκεῖνος ἀδιαφορᾶ· ἂν ἔχῃ μεγάλην ἀνάγκη ἡ γυναῖκά σου, ἄς χαλάσῃ τὰ φλουριά της γιὰ νὰ γιατρέψῃ τὸ παιδί της». — «Τὰ φλουριά της;» ἀρώτησε σὺν τρελλῶς ὁ Δημήτρης, ποὺ τὸ φιλότιμό του τόσο ἄσκημα προσβάλλθηκε. Καὶ τραβώντας τὸ μαχαίρι ποὺ κρατοῦσε πάντα στὴ

μέση του, δίνει γλήγορος σὺν ἀστραπῇ μιὰ μαχαίρι κατὰ τοῦ καπετάνιου κατὰστῃ καὶ τρέχει γελώντας φριχτὰ στὴν πλώρη καὶ καθίζει ἀτάραχος σὲ μιὰ γωνία. Ἀμα συνῆρθε πρῶτος ἐγὼ ἔτρεξα νὰ βοηθῶ τὸν πληγωμένο. Ἀπ' εἰς ἄγριες φωνὲς τοῦ Καπετάν-Νικολῆ ἔτρεξαν καὶ οἱ ναῦτες ὅλοι στὸ καμάρει. Ὁ Καπετάν-Νικολῆς πόμεινε στὸν τόπο.

— Κι' ὁ Δημήτρης; ἀρώτησ' ἕνας ναύτης.

— Ὁ Δημήτρης, ἀπάντησε ὁ γέρος, ὕστερ' ἀπὸ μισὴ ὥρα παραδόθηκε χωρὶς ἀντίσταση στὴν ἀστυνομία. Θυμῶμαι μάλιστα τὴν ὥρα ἐκείνην ποὺ χαμογελοῦσε σὰ χαλὸς καὶ μ' ἀρωτύσει· «Τώρα ἡ Κατερίτσα μου δὲν ἔχεινε καλὰ; εἰς»

— Ἐπὶ τέλους; ἀρώτησε ἕνας ἄλλος ναύτης.

— Ὁ Δημήτρης τρελλάθηκε! Ἡ ἀστυνομία τὸν πῆγε στὸ φρενοκομεῖο.

— Ὁ κακόμοιρος ὁ Δημήτρης! ἐπιθύρσαν οἱ ναῦτες ὅλοι λυπημένοι καὶ ἐσφαλίζαν τὰ βαριοκουρασμένα βλέφαρά τους νὰ κοιμηθῶν.

Καστελλόριζο.

ΜΙΧ. Γ. ΠΕΤΡΙΔΗΣ

Ο,ΤΙ ΘΕΛΕΤΕ

— Ἡ Βουλὴ παραδέχτηκε πῶς ἡ Ἐκλογὴ Πάλλης ἔγινε καλὰ καὶ ἄγρια. Συνηθισμένα πράγματα· ὅταν εἶναι κανένας κυβερνητικὸς νὰ ἐκλέγεται καλὰ καὶ ὅταν ἀντιπολιτευόμενος νὰ ἐκλέγεται ἄσκημα. Μήπως πρώτη φορὰ ἀκρίβεται καὶ φέρονται ἐστὶ ἀδουλα ἡ Βουλὴ μας;

— Περσότερη ἀργοναυτὶ ἔχουμ' ἐμεῖς καὶ μᾶς ἀξίζει νὰ καμαρώνουμε ὅποιος δικὸς μας καὶ ἂν πῆγαινε σὲ ξένο μέρος καὶ τὴν περιποιόντουσαν, καθὼς περιποιηθήκαμ' ἐμεῖς ἰδῶ τοὺς ξένους ἀθλητῆς, δὲ θάχε τὴν χωριότητα τὰ γυρίσει στὴν πατρίδα του νὰ παραποιόντανε ποὺ μονάχα ἀρνὶ καὶ κοτόπουλο τὸν ταΐζουν.

— Πῶς θὰν τὰ βαφτίσουμε τὰ καινούρια πολιτικὰ καράβια μας ὅταν ἐτοιμαστοῦν; Νὰ ζήτημα σπουδαῖο ποὺ ἄρχισε ἀπὸ τώρα νὰ τυρχνάει τοὺς Ρωμιοὺς.

— Καὶ ξεφυτρώνουν μετὰ τὴν ντουζίνα οἱ νονοὶ ἕνας προτείνει νὰν τὰ ποῦμε Θεμιστοκλή, Ἀμεινίαν τὸν Κρίου (καὶ ὅχι τοῦ ζεστοῦ), Πολύκριτον κτλ. Ὁ ἄλλος, Ὀλύμπιος, Ἰσθμια, Πύθια, Νέμεα.

— Ἐτσι, λένε, δὲ σπᾶει καὶ ἡ ἀλυσίδα τοῦ Προγονισμοῦ, ποὺ μᾶς ἀξίζει στ' ἀλήθεια νὰ μᾶς δέσουνε καμιά μέρα μ' αὐτὴ.

— Ἀκόμα νὰ τὸ χωνέψουν οἱ φημερίδες μας πῶς καπνὸς ξένος Ὀλυμπιονίκης χάρισε τὸν κότινό του σὲ μιὰ θυορφή τραγουδίστρα τοῦ Γκαϊτέ Φαναστεῖτε, ἂν μπόρῃς νὰν τὸν βρῇ καὶ νὰ πειε τὸ ζουμί του!

— Κάποιες μεγάλες καὶ γνωστὲς ἀλήθειες ἔγραψε μιὰ φημερίδα τὴς προάλλης γιὰ τὰ Κοινοβουλευτικὰ μας χάρια καὶ ἀμέσως βγήκε μιὰ ἄλλη νὰν τὴν βρῇ καὶ νὰν τῆς πει πῶς ὅλ' αὐτὰ εἶναι «ἀσκημοσύνης». Βέβαια, εὐγένειες εἶναι τὰ ψέματα.

— Ὁ Κανελλίδης τῆθαλε καὶ μὲ τοὺς Διάκους, ποὺ ἀνεωτρίζοντες, λέει, διορθώνουν τὰ κείμενα τῶν ὕμνων καὶ τῶν εὐχῶν καὶ ἀντὶς νὰ λένε «ὕπὲρ τοῦ νικῆσαι καὶ ὑποτάξει ὑπὸ τοῦ πόδας αὐτοῦ...» λένε ἀπὸ τὸ Κράτος αὐτοῦ. Προδοσία καὶ ἰδῶ, φωνάζει ὁ Κανελλίδης, ποὺ δὲν τῷχει αὐρισ τίποτε νὰν τὰ βάλει καὶ μὲ τίς καμπίνες ποὺ ἀργινίσαν νὰ χτυπάνε... Ρουστίκα!

— Ἐνα ὁμορφο καὶ χρήσιμο βιβλιαράκι τύπως ἦ καὶ Ἐλένη Ο. Ρουσοπούλου, τοῦ διευθυντῆ τῆς Ἐμπορικῆς καὶ Βιομηχανικῆς Ἀκαδημίας. Τὸ λέει «Φωτογραφικὰ καὶ θάτανε ἀκόμα ὁμορφότερο καὶ χρησιμώτερο ἂν εἶτανε γραμμένο σὲ ἀληθινότερη γλώσσα.

— Καὶ μπόρῃς ἀξίλογα νὰ γίνει αὐτὸ, ἀφοῦ μάλιστα ἡ κα. Ρουσοπούλου ἔχει τόσο μέρωστη καὶ τόσο γούστο ὥστε καὶ τὸ γλωσσικὸ ζήτημα—τὸ ξέρουμε πολὺ καλά—τὸ βλέπει μὲ μάτια ὁλοκάρβα.

— Ὁ ἀγαπητότατος καὶ Πέτρος Ζητουριάτης «ὁ τῶν Νομῶν ἀγαπημένος» (τὸ λέει ὁ ἴδιος) κρίνει στὰ τελευταῖα «Παναθηναῖα» τὸν «Εὐριπίδην» τοῦ Πάλλης καὶ τοῦ βρίσκει πῶς δὲν εἶναι γραμμένος σύμφωνα μὲ τίς γλωσσικὰς ιδέας τοῦ κα. Μιχαηλῆ καὶ Σία. Κρίμα!

Ο ΙΔΙΟΣ

ΦΟΝΟΠΑΖΑΡΟ ΒΙΟΜΑΔΙΑΤΙΚΟ

Ἀπὸ Πέμπτη σὲ Πέμπτη

Ἰγουνργὸς Ἐσωτερικῶν ὁ Ν. Καλογερόπουλος

Στοιχωμοί. Ἐπαρχίες 4.

Αδωμοί. Ἀθήνα 1, Περαιὰς 7 (δυσὶ ἀπὸ κάρρο καὶ ἕνας ἀπὸ τὸ τράκμ), Ἐπαρχίες 4.

Κλειμῆς. Ἀθήνα 2, Περαιὰς 3,

Ο ΦΟΝΟΓΡΑΦΟΣ